

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon Br. 04/Z-067

**ZA KOSOVSKU AGENCIJU O ZAŠTITI OD ZRAČENJA I
NUKLEARNE BEZBEDNOSTI**

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,

Usvaja

**ZAKONA ZA KOSOVSKU AGENCIJU O ZAŠTITI OD ZRAČENJA I
NUKLEARNE BEZBEDNOSTI**

**POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Cilj Zakona**

1. Ovim zakonom se osniva Kosovska Agencija za zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost (u daljem tekstu: Agencija), kao izvršna agencija Vlade odnosno Kancelarije premijera.
2. Ovaj zakon određuje status, zadatke i odgovornosti Kosovske Agencije za zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost, kao i izradu i izvršenje strategije i plana akcije za zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost.

Član 2 Definicije

1. U cilju ovog Zakona korišćeni terimini su sledećeg značenja:
 - 1.1. **Agencija** – Kosovska Agencija za zaštitu od zračenja i nuklearne bezbednost;
 - 1.2. **Zračenje** – jonizujuće i nejonizujuće zračenje;
 - 1.3. **Službeno lice** – službeno lice definisano u Krivičnom zakonu Kosova;
 - 1.4. **Odgovorno lice** – odgovorno lice definisano u Zakonu za zaštitu od nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja i nuklearnoj bezbednost;
 - 1.5. **Nuklearni materijal** - materijali koji zrači radioaktivne alfa, beta, gama zrake, neutrone itd;
 - 1.6. **Izvori zračenja** - materije, oprema (aparatura) i objekti koji emituju ili mogu da emituju zračenje;
 - 1.7. **Radioaktivni materijal** – materijal koji sadrži jedan ili više radionukleotida koji predstavljaju izvor radioaktivnosti;
 - 1.8. **Radioaktivni otpad** – proizvod rada sa radioaktivnim materijalom ili u različitim industrijskim procesima i u laboratoriji koji obrađuju radioaktivni materijal;
 - 1.9. **Nuklearni objekt** – istraživački i nuklearni reaktor, nuklearne elektrane, postrojenja za preradu nuklearnog goriva i postrojenja za preradu korišćenog nuklearnog goriva i instrumenti za preradu radioaktivnog otpada;
 - 1.10. **Nuklearna bezbednost** – niz određenih organizacionih, tehničkih i tehnoloških mera koji obezbeđuju optimalno planiranje protiv izloženosti i opasnosti od zračenja kao posledice korišćenja izvora jonizujućeg zračenja;
 - 1.11. **Radioaktivni rizik** – mere kojom se izražava rizik, šteta ili mogućnost oštećenja ili povrede koje su posledice potencijalnog izlaganja jonizujućeg zračenja i proporcijalno je pristupima za predstavljanje utvrđenog štetnog efekta kao i inteziteta takvog efekta;
 - 1.12. **Vanredni događaj** – neočekivani događaj, gde može doći ili je došlo do ozračenja stanovništva, osoba i životne sredine, preko dozvoljenih doza;
 - 1.13. **Licenca** – pisani akt koju Agencija izdaje podnosiocima licence kao dokaz das u ispunjeni svi uslovi opisani za obavljanje Zaštite od Zračenja i Nuklearna Bezbednost, na određeno vreme;
 - 1.14. **Ovlašćenje** – pisani akt koju Agencija izdaje fizičkim ili pravnim licima za obavljanje stručne aktivnosti u vezi sa Zaštitom od Zračenja i Nuklearna Bezbednost, određene zakonom;
 - 1.15. **Dozvola** - pisani akt koju Agencija izdaje za posebni promet jednog ili više izvora zračenja, radioaktivnog i nuklearnog materijala;
 - 1.16. **Osoblje** – stručni kadar koji su završili specijalizaciju za medicinsku fiziku, radiologije, radioterapije, nuklearnu medicinu i relevantna subspecijalistička

osposobljavanja za rad u područjima sa zračenjem sa odgovarajućom licencom;

1.17. **Odluka** - pisani akt koju Agencija izdaje pravnom i fizičkom licu koji ispunjava uslove za obavljanje poslova za zaštitu od zračenja u skladu sa ovim zakonom;

1.18. **Monitoring** – sva merenja zračenja i drugih parametara koji proističu od zračenja za procenu i kontrolu izloženosti stanovništva i životne sredine;

1.19. **Upravljanje radioaktivnim otpadom** – pregled administrativnih i operativnih aktivnosti u upotrebi, obradi, skladištenju, transportu i deponovanju ispuštanja efluenta radioaktivnog otpada;

POGLAVLJE II

KOSOVSKA AGENCIJA ZA ZAŠTITU OD ZRAČENJA I NUKLEARNE BEZBEDNOSTI

Član 3 **Status Agencije**

1. Agencija je nezavisan organ specijalizovan za sprovođenje politika nacionalnih i međunarodnih standarda u oblasti zaštite od zračenja i nuklearne bezbednosti.
2. Agencija je pravno lice.

Član 4 **Budžet Agencije**

1. Kosovska Agencija za Zaštitu od Zračenja i Nuklearna bezbednost je poseban budžetski program u okviru budžeta kancelarije premijera. Budžet Agencije se raspravlja i usvaja na redovnom budžetskom postupku, shodno Zakona za upravljanje javnih finansija i odgovornosti.
2. Agencija odlučuje samostalno o korišćenju budžeta.

Član 5 **Dužnosti i odgovornosti Agencije**

1. Za ispunjavanje regulatornih ciljeva određenih ovim zakonom, Agencija ispunjava sledeće zadatke:
 - 1.1. pomaže Vladi Republike Kosova u razvoju nacionalne politike i mera za regulatornu kontrolu aktivnosti i prakse koji se regulišu ovim zakonom;
 - 1.2. donosi propise, upustva i odluke neophodne za sprovođenje ovog zakona;

- 1.3. postavlja standarde za zaštitu pojedinaca društva, i životne sredine od mogućih efekata jonizujućeg zračenja;
- 1.4. izdaje, menja, suspenduje ili povlači licence, ovlašćenja, dozvole i saglasnosti i uspostavlja uslove za prakse i aktivnosti koje uključuju zračenja i nuklearnu bezbednost;
- 1.5. proverava, prati i obavlja procenu aktivnosti i prakse u cilju verifikovanja saglasnosti sa važećim zakonom, podzakonskim važećim aktima, rokove i uslove licenci, ovlašćenja, dozvole i saglasnosti;
- 1.6. preduzima mere u slučaju neusaglašenosti aktivnosti i prakse sa važećim zakonima, podzakonskim aktima, rokovima i uslovima licenci, ovlašćenja, dozvole i saglasnosti;
- 1.7. određuje zaduženja, uključujući i ona finansijska, lica ili ovlašćenih subjekata za sprovođenje aktivnosti ili prakse;
- 1.8. Obezbeđuje da su preduzete korigovane aktivnosti u situacijama gde su nesigurni ili potencijalno nesigurni, u mestima u kojima su otkrivene ovlašćene aktivnosti;
- 1.9. potvrđuje nadležnosti odgovornog osoblja za bezbedno funkcijonisanje objekta, aktivnosti ili prakse;
- 1.10. utvrđuje šemu tarife ili isplata ovlašćenja u skladu sa procedurama i finansijskim propisima Republike Kosova;
- 1.11. prikuplja savete ili mišljenja potrebnih stručnjaka za obavljanje njenih funkcija, kroz zapošljavanje konsultanata, ugovaranje posebnih projekata, ili stvaranje stalnih organa ili savetodavnih ad-hock organa;
- 1.12. stvara i održava nacionalni registar izvora zračenja;
- 1.13. stvara i održava nacionalni registar ovlašćenih lica za obavljanje aktivnosti ili prakse u skladu sa ovim zakonom;
- 1.14. saraduje sa Međunarodnom Agencijom za atomsku energiju (IAEA) na sprovođenju mera zaštite, u skladu sa Sporazumom zaštitnih mera, kao i bilo kog protokola, između Republike Kosova i Međunarodne Agencije za atomsku energiju, uključujući i inspekcije i posete, komplementarnih pristupa i pružanje bilo kakve pomoći ili informacija koji se zahtevaju od inspektora i IAEA;
- 1.15. stvara i održava sistem državnog kontabiliteta za kontrolu nuklearnog materijala i nacionalnog sistema za registraciju licenci za nuklearni materijal, i stvaranje neophodnog izveštaja održavanja podataka za zahteve u skladu sa Sporazumom o Očuvanju Bezbednosti, kao i bilo kojeg protokola, između Republike Kosova i Međunarodne Agencije za Atomsku Energiju;
- 1.16. nezavisno ili u saradnji sa vladinim institucijama stvara i sprovodi sistem kontrole izvoza i uvoza nuklearnog radioaktivnog materijala, izvora, opreme, određivanje neophodne tehnologije i informisanje o sprovođenju međunarodnih obaveza;

1.17. određuje regulatorne mere za obezbeđenje radioaktivnog nuklearnog materijala, kao i njihovih popratnih objekata, uključujući i mere za otkrivanje, sprečavanje i odgovornost za neovlašćene akte;

1.18. učestvuje u identifikaciji osnovnih procent rizika za primenumera bezbednosti;

1.19. saraduje sa drugim relevantnim agencijama Republike Kosova u stvaranju i održavanju plana za pripreme reagovanja na vanredne situacije koje uključuje nuklearni ili radioaktivni materijal u skladu sa nacionalnim planom za hitna reagovanja;

1.20. komunicira direktno sa drugim vladinim organima u svim okolnostima koje smatra neophodnim za efikasno vršenje njenih funkcija;

1.21. obavlja ili organizuje istraživanja o bezbednosti i radijacionoj sigurnosti potrebne za sprovođenje svojih funkcija;

1.22. saraduje sa drugim vladinim ili ne vladinim organima koji imaju nadležnosti u oblastima kao što su zdravlje i bezbednost, zaštita životne sredine, bezbednosti i transport opasnih materija;

1.23. razmenjuje informacije i saraduje sa regulatornim vladinim organima drugih država i relevantnim međunarodnim organizacijama o pitanjima koji proizlaze iz vršenja svojih funkcija;

1.24. stvara odgovarajuće mehanizme i izrađuje procedure za informisanje i savetovanje javnosti i drugih aktera o regulativnom procesu i bezbednosti, zdravstvenim aspektima i aspektima životne sredine regulatornih aktivnosti i prakse uključujući i incidente, nesreće i neobične događaje;

1.25. prima informacije, dokumente i mišljenja iz privatnih ili javnih organizacija ili pojedinih lica koji mogu biti neophodni i pogodni za izvršavanje njenih funkcija;

1.26. obaveštava domaće, relevantne međunarodne institucije i javnost o stanju u oblasti zaštite od zračenja i nuklearne bezbednosti;

1.27. određuje oblik i način informisanja, koja se reguliše sa posebnim aktima Agencije;

1.28. obavlja i druge funkcije koje smatra neophodnim za zaštitu ljudi i životne sredine Republike Kosova.

Član 6 **Savetodavni organi i konsultanti**

1. Agencija prema potrebi formira savetodavne komitete, koji mogu biti korisni i pogodni za izvršavanje svojih regulatornih dužnosti, po budžetskim mogućnostima dozvoljenih godišnjim Zakonom o budžetu.

2. Agencija prema potrebi angažuje spoljne eksperte kao savetnike, konsultante ili revizore da pomognu u obavljanju svojih regulatornih dužnosti, po budžetskim mogućnostima dozvoljenih godišnjim Zakonom o budžetu.

3. Korišćenje savetodavnih organa ili spoljnih eksperata ne sprečava Agenciju od njenih dužnosti u skladu sa ovim i drugim zakonima, i važećim propisima Republike Kosova.

4. Agencija obezbeđuje da tehnička podrška dobijena od spoljnih organa ili eksperata, ne predstavlja sukob interesa ili neočekivanog uticaja na svoje regulatorne odluke.

Član 7 Načelnik

1. Agencijom rukovodi Načelnik (u daljem tekstu - Načelnik).
2. Zadaci i odgovornosti Načelnika Agencije određuju se podzakonskim aktom.

Član 8 Načelnik Agencije

Načelnik Agencije se imenuje po Zakonu br. 03-Z-149 za Civilnu Službu Republike Kosovo i Pravilnika br.06/2012 za visoke pozicije upravljanja u civilnoj službi Republike Kosovo.

Član 9 Završetak mandata Načelnika

1. Funkcija Načelnika se završava :
 - 1.1. istekom predviđenog mandata na osnovu ovog zakona;
 - 1.2. stalnim gubitkom sposobnosti obavljanja svoje funkcije;
 - 1.3. podnošenjem ostavke;
 - 1.4. ako pravosnažnom sudskom odlukom je osuđen za krivično delo za koje zakon predviđa kaznu na (šest) 6 meseci zatvora;
 - 1.5. ako obavlja funkcije koje nisu u skladu sa njegovom funkcijom prema važećem zakonu;
 - 1.6. otkazom od **Vlade** zbog neispunjavanja zakonskog mandata;
 - 1.7. smrću.

Član 10 Odgovornosti i nadležnosti Načelnika

1. Načelnik ima sledeće odgovornosti:

- 1.1. rukovodi i organizuje rad Agencije;
 - 1.2. nadgleda rad zaposlenih u Agenciji;
 - 1.3. predstavlja Agenciju u zemlji i inostranstvu;
 - 1.4. upravlja budžetom Agencije i odgovoran je za način njene potrošnje;
 - 1.5. sklapa sporazume saradnje sa domaćim i međunarodnim institucijama, u skladu sa važećim zakonima;
 - 1.6. odlučuje za angažovanje eksperata van Agencije;
 - 1.7. obavlja i druge zadatke utvrđene zakonom.
2. Načelnik imenuje njegovog ili njenog zamenika, koji će ga zameniti prilikom njegovog odsustva ili privremene nemogućnosti.

Član 11 **Unutrašnja organizacija Agencije**

U skladu sa odgovarajućim zakonom na snazi, Načelnik donosi podzakonski akt za unutrašnju organizaciju funkcionisanje Agencije.

Član 12 **Izveštavanje o radu Agencije**

Agencija preko Vlade, podnosi godišnji izveštaj rada za prošlu godinu u Skupštinu Republike Kosovo, najkasnije do 31 marta.

POGLAVLJE III **STRATEGIJA I AKCIONI PLAN ZA** **ZAŠTITU OD ZRAČENJA I** **NUKLEARNE BEZBEDNOSTI**

Član 13 **Strategija za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost**

1. Agencija, u saradnji sa Vladom i drugim vladinim i nevladinim institucijama izradi strategiju za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost.
2. Agencija od strane Vlade podnosi na usvajanje strategiju Zaštite od zračenja i nuklearna bezbednost u Skupštini Kosova, dokument koji sadrži politike za zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost koji se treba sprovesti od odgovornih institucija Republike Kosovo, kako na centralnom tako i na lokalnom nivou.

Član 14

Akcioni plan za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost

1. U sprovođenu nacionalne strategije za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost, Agencija izrađuje akcioni plan za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost u saradnji sa odgovornim institucijama Republike Kosovo, dokument koji sadrži konkretne mere za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost koji se trebaju sprovesti od odgovornih institucija Republike Kosovo, kako na centralnom tako i na lokalnom nivou.
2. Akcioni plan za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost može se izmeniti i dopuniti na osnovu predloga odgovornih institucija ili na inicijativu Agencije.
3. Agencija prati primenu akcionog plana za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost od Kosovskih institucija na centralnom i na lokalnom nivou. Za sprovođenje mera za Zaštitu od zračenja i nuklearna bezbednost, odgovorne institucije izveštavaju Agenciju periodično svakih šest meseci i kad god je potrebno Agenciji.
4. Na godišnjem izveštaju Agencije se izveštava i za tok izvršenja Strategije i Plana akcije za Zaštitu od zračenja i nuklearnoj bezbednosti.

POGLAVLJE IV

OBAVEŠTENJE, LICENCIRANJE, OVLAŠĆENJE, DOZVOLA I INSPEKCIJA

Član 15

Obaveštenje

Svako pravno i fizičko lice koje želi da se angažuje u nekoj aktivnosti ili praksi, dostavlja obaveštenje Agenciji o njegovoj nameri da spovede takvu aktivnost ili praksu u obliku i u roku zahtevanom od Agencije.

Član 16

Licenca, ovlašćenje i dozvola

1. Nijedno pravno ili fizičko lice ne može obavljati delatnost ili praksu u oblasti zaštite od zračenja i nuklearne bezbednosti, osim kada se licencuje, ovlasti i dozvoli od Agencije.
2. Procedura, oblik i način licenciranja, ovlašćenja i dozvole za delatnost u oblasti zaštite od zračenja i nuklearne bezbednosti određuje se posebnim aktom od Agencije.

Član 17 Inspekcija

1. Za nadgledanje realizacije mera zaštite od zračenja i nuklearne bezbedosti, Agencija će osnovati odgovarajući inspektorat, po budžetskim mogućnostima dozvoljenih godišnjim Zakonom o budžetu.
2. Dužnosti i odgovornosti inspektorata regulišu se posebnim aktom Agencije u skladu sa zakonom na snazi.

POGLAVLJE V ZAŠTITA PODATAKA, VOĐENJE EVIDENCIJE I POVERLJIVOST INFORMACIJA

Član 18 Službena tajna

1. Službenici Agencije, svako zapošljeno lice Agencije, kao i sva lica koja su svesna o čuvanju službene tajne, u saradnji sa Agencijom duženi su da čuvaju kao tajnom svaku informaciju koju su doznali tokom obavljanja svojih dužnosti, a koja se smatra poverljivom informacijom.
2. U smislu ovog zakona poverljivim informacijama se smatraju:
 - 2.1. podaci iz data baze Agencije koje se odnose na nuklearnu bezbednost;
 - 2.2. druge informacije čije otkrivanje može ugroziti nacionalnu bezbednost, stvori paniku među građanima ili da ošteti pravno ili fizičko lice.
3. Agencija je dužna da sačuva podatke, informaciju i dokumentaciju dobijene u skladu sa ovim Zakonom i odredbama važećih zakona.

POGLAVLJE VI PRELAZNE I KONAČNE ODREDBE

Član 19

Stupanjem na snagu ovoga Zakona, osoblje, radna mesta, budžet i inventar i relevantnu jedinicu iz Ministarstva Sredine i Prostornog Planiranja prenose se Agenciji.

Član 20

Stupanjem na snagu ovog zakona, stavljaju se van snage član 6 i 7 Zakona br. 03/Z-104 za zaštitu od ne-jonizujućeg, jonizujućeg zračenja i nuklearna bezbednost.

Član 21
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom glasniku Republike Kosovo.

Zakon Br. 04/Z-067
24. maja 2012

Predsednik Skupštine Republike Kosova

JAKUP KRASNIQI